

BELOKRANJEC

SLOVENSKI KMET

GLASILO DOLENJSKIH KMETOV.

Geslo: Na delo za staro pravdo slovenskega kmeta.

Izhaja okrog 1. in 15. vsakega mesca. — Naročnina za celo leto znaša K 2. Vse pošiljave prosimo na naslov: Belokranjec, Ljubljana, Breg št. 12.

II. letnik.

Ljubljana, dne 15. rožnika 1909.

Štev. 12.

Naročnina za leto 1909 K 2.—

na naslov

Belokranjec, Ljubljana.

Pomagajmo kmetu!

Naš kmet z obupom zre v bodočnost. Denarni vir iz Amerike je presahnil. Vino nima cene, obdelovanje vinogradov pa stane trikrat več, kot je stalo obdelovanje starih vinogradov. Troški rastejo, a dohodki se manjšajo. Tudi z živinorejo naš kmet ne bo obogatil. Prašičjereje pa sploh ni omenjati, saj da za mlado prase skoro toliko, kolikor dobi za pitano.

Gozdi so izsekani, da bi se na novo zasadili, pa se nihče ne briga. In ko bi danes vso Belo Krajino pogozdili, bi naš kmet, ki rabi vsakdanjega kruha težko pričakal, da bi ga gozd rešil propada. Naš kmet rabi takoj nov vir dohodkov in to bi bilo mogoče le, da se uvede kaka industrija. Namesto, da sta dr. Rožič in poslanec Matjašič proučavala coklje in gledala našemu kmetu na usta, koliko da popije, bi bilo bolj umestno, da bi bila proučavala in mislila, katera stroka industrije bi se dala uvesti v Beli Krajini. Ker pa tega ne pričakujemo, da bi S. L. S. kaj za povzdigo industrije storila, zato se priporočamo naprednim možem, da proučujejo naše razmere in poročajo in priporočajo na shodih in po časopisih svoje mnenje. Mi kmetje pa bomo spoznali le po delih svoje dobrotne in jim tudi povsod in vedno sledili, po geslu: „Svoji k svojim!“

Ob štiridesetletnici tabora na Vižmarjih.

„Dajte nam zedinjeno Slovenijo!“ je klical oče slovenskega naroda dr. Janez Blajvajs na vižmarskem taboru zbrani množici, broječi 25 do 30.000 ljudi. Navdušenja za naša sveta narodna prava, polnečega tedaj slovenska srca, ni moči popisati. Kdor si bil navzoč na tem doslej največjem slovenskem zborovanju, čutiš še danes, kakšen ogenj je tedaj vzburljal naša samozavestna srca. Vse

je hrepenelo po skorajšnjem vresničenju resolucij, ki so jih predlagali na taboru in temeljevali vneti govorniki.

„V spomin na nepozabni binkoštni ponedeljek leta 1869. sem si ohranil ogromni taborški lepak, navajajoč točke, ki so taborjani ukrepali o njih.

Govorilo in sklepalo se je: 1. O sredstvih, ki so neobhodno potrebna, da se ohrani slovenska narodnost, in to: 1.) po zedinjenju vseh Slovencev na postavni poti v eno kronovino z deželnim zborom v Ljubljani; 2.) po uvedbi slovenskega jezika v šole; 3.) po ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani; 4.) po uvedbi slovenskega jezika v urade. II. O napravi denarnih zavodov v podporo kmetijstva in obrtništva in osnovi lastnega zavarovalnega društva.

Dne 17. majnika je minulo 40 let, odkar smo taborovali na Vižmarjih. Ali so se v tej dobi izpolnile tamkaj sprejete zahteve? Razen točke II. smo Slovenci domalega tam, kjer smo bili pred štirimi desetletji. Ne da se tajiti, da smo v marsičem sedaj celo na slabšem nego pred leti. Narodno vprašanje se je pod znanim vplivom potisnilo v ozadje, češ, da ni na dnevnem redu. Kdor se čuti narodnjaka, proglašen je bil za „liberalca“ in naj si je imel vero, kolikor jo je v vseh 12 členih. Namesto organizacije, naperjene zoper močnega sovražnika, delujočega za našo narodno pogubo, se je osnovala močna stranka, kateri je pglavitni namen: borba zoper brate, ne zoper tujce — te treba pustiti vedno. V volilnih proglaših njenih kandidatov se ne omenjajo naše narodne zahteve, sprejete na slovenskih taborih. V vladni službi stoječa, je omenjena stranka vselej zvesto stregla še tako narodno-krivičnim vladam in ščitila v odločnih hipih njihove zastopnike. Za borno skledo leče — za razne osebne in strankarske podpore — je izdala splošne narodne koristi (primeri: Cilli — fremdes Gebiet; oškodovanje slovenskega naroda o volilni preuredbi; dve nemškona-cionalni gimnaziji na Kranjskem; razna imenovanja itd. itd.). Složno nastopanje v važnih narodnih vprašanjih je onemogočevala osebna in strankarska sebičnost. Kar je trudoma zidal narodnjak, podrl je z drzno roko slovenski vladni sluga. Ob takem neskladu je sestavno

in vztrajno naraščala nemška moč, kažoča se ob mejah in vsepovsod med nami. Ko je lani v jeseni priklopela do vrhunca in je tekla nedolžna kri v našem stolnem mestu, smo menili, da je nastopil trenotek, ko se poravna razdor in se strnejo Slovenci v eno, v narodnem in gospodarskem oziru edino vojno vrsto, zmagovito nastopajočo zoper tujstvo. Žal, da se naša nada še ni izpolnila . . .

Značilnega pomena je dejstvo, da se vižmarskega tabora spomenik, naročen in izdelan pri kamnoseku Čamerniku, se doslej ni postavil. Slov. Branik.

Brzobjavljenje brez žice v Pulju.

Čudna stvar je zrastle v Pulju pri morju. Kakor velikanska žveplenka je, visoka je 90 m in le 2 m široka — to je steber ali jambor radiopostaje. Vkljub visočini je to novo znamenje Pulja le 12 ton (12.000 kg) težko, pripeljali so ga na eni sami ladji. Sestavljeno je iz tisoč delov, kos za kosom so postavili brez posebne lesene opore. Postavljen je steber na debelo steklo. Prvič se uporablja steklo kot podstava, in osemtedenski poskusi so dognali, da je ta podstavek boljši kot tok mramorni, ki je bil doslej v navadi, ker steklo osamljuje ali izolira električno, da ne izgine v zemljo, kar je potrebno, saj je treba računati z električno silo od 120.000 do 150.000 voltov. Vendar ta čudni steber nima z brezžičnim brzobjavljenjem dosti opraviti — potreben je le kot opora za mrežo iz žice, zvano antena. Antena je podobna pajčevini, le večja je in iz žice. Speljana je v krogih, ki so zvezani med seboj iz 25 kilometrov žice. Močne železne vrvi jo drže v zraku, tudi steber drže tri močne železne vrvi, da ne omahne od vetra. Zaradi izoliranja so tudi te železne vrvi pritrjene v stekleno podstavo, da se ne izgubi električna v zemljo.

Mreža iz žice, antena sprejema tuje električne toke in oddaja svoje.

Majhna hiša stoji poleg antene kakor cerkvena poleg stolpa. V njej so stroji za obrat, pa tudi stanovanja za častnike in inženirje, ki službujejo tod noč in dan.

V strojnici napravljajo bencinovi motorji z dinamostroji električni tok, katerega zbira v bateriji 180 lajdenskih steklenic, ki so po

160 cm visoke. To se dogaja v prostoru, ki ima take stene in vrata, ki ne pripuščajo glasu ter trojna debela okna. Vendar je slišati pokanje električnih isker že od daleč, blizu je grmenje tako glasno, da se niti vpitja na uho ne razume.

Pol metra dolge, kot roka debele iskre poskakujejo. Natančno se vidi, da prevajajo električni tok po jeklenih pasovih na anteno. Odtod prehaja elektrika v zrak ter se ondi razširja slično kakor se razširjajo valovi, ako vržemo kamen v vodo. Krog in krog se širijo električni valovi — kako daleč je odvisno od moči radiopostaje — vjamejo se pa ti toki na anteni druge radiopostaje.

Pulj je radiografsko zvezan brez žic čez velikanska gorovja. Posebno občudujemo zvezo podnevi. Z isto električno energijo se ponoči brzojavlja trikrat tako daleč kot po dnevi, podobno upliva svetloba na električne valove, kakor če se kliče proti vetru.

Med dvema dimnikoma na Dunaju je antena, pri železniškem voju v Kornajburgu, pri vojnih ladjah v Kotoru. Vspah naše postaje je velikanski. 500 km daleč upliva naša postaja, majhna je sicer — toda najboljša na svetu, ker delujejo druge le 200 km daleč čez ravnine.

S skolkjo na ušesu poslušamo. Nerazumljivo bučanje! Treba je torej premakniti gumb premakljivega kondenzatorja, dokler se spremeni ropot v razločna znana znamenja. Kako lahko se to izvrši! Tako, da pozabimo za hip, koliko čudezne duhovitosti je bilo treba, da se radiosistem praktično uporablja.

Navadno pove radiografska postaja svoje ime, toda tega bi ne bilo treba, ker je še malo postaj na svetu. Vsaka postaja ima

poseben glas, visoki glasovi kakor od trobente, to je postaja angleške mornarice na Malti, temnozamljavo regljanje je signal pariškega Ajflovega stolpa. Ako obrnemo kondensator, pa slišimo pogovor med Tulonom in ladjami, ki so namenjene v Španijo.

Ko se je nemški Vilhem peljal po Jadranskem in Sredozemskem morju, so dvakrat na dan ob 7 ih zjutraj in zvečer grmele na postaji v Pulju električne iskre, ki so obveščale cesarja o svetovnem položaju.

Naprava se je postavila v 32 dneh. Zidalo in montiralo se je hkratu zaradi vojne nevarnosti. Največje zasluge si je pri tem delu stekel baron Kodeli s Kranjskega.

Zdravstvo.

Protiv alkohol.

(Dalje.)

III. Vpliv alkohola na telesno delovanje in gorkoto. Kosti našega telesa so pokrite z mesom. To meso sestoji iz posameznih mišic, ki so na kosteh pritrjene in se lahko skrčijo ali raztezajo in vsled tega se lahko i kosti ena k drugi približujejo ali oddaljujejo. Mišice rabimo, ako hočemo n. pr. vzdigniti kakšen predmet, pri gibanju itd. Delavnost mišic razlaga se stem, da se iz krvi sprejeta hrana v mišicah sežiga s pomočjo kisika, katerega prinašajo tam rdeča krvna telesa. Mišice pa ne morejo vedno delovati, ker se utrudijo. Ni še znan vzrok tega, ali misli se, da nastane utrujenost vsled naslednjih vzrokov: 1. Ako mišice naporno delajo, nastane v njih hitro sežiganje hranilnih snovi, vsled česar se nabere v njih večja ali manjša množina odpadkov, podobno kakor pri kurjavi pepel.

Kri pa ne more te odpadke med delom mišic odstraniti in to povzroča utrujenost mišice. 2. Ako mišica pridno dela, ne zadostuje množica hrane, katero ji lahko kri prinaša, vsled tega se utruji mišica, ker ji nedostaja hrane. Dolgo se je mislilo, da dajejo opojne pijače moč mišicam in to zlasti zaradi tega, ker človek v resnici čuti po pijači novo moč, ako pije samo malo. Poskusi pa, ki so jih naredili v najnovejši dobi, kažejo, da alkohol mišice oslabi. V tem smislu so delali poskuse o vplivu alkohola na moč mišic dr. Frey, profesor Kraepelin in drugi. Pri teh poskusih se rabi poseben stroj, ergograf imenovan, kateri je sledeče sestavljen: S pomočjo kožnate kljukice pritrđi se na srednjem členu srednjega prsta vrv, ki gre skozi škripec, na drugem koncu se pa obesi približno 4 kg. Oseba, ki se porabi za poskus, mora s prstom vzdigniti to utež vsaki dve sekundi in avtomatični stroj zaznamuje vedno visočino, do katere je vzdignila utež. Navadno se pusti osebi dvakrat vzdigniti utež, prej nego se ji poda alkohol. Ko je oseba počenila, da se jej piti $\frac{3}{10}$ l piva in tedaj opazimo, da vzdigne sedaj samo do polovice one visočine, do katere je vzdignila prej, predno je pila alkohol. Nekaj posebnega je zlasti tudi to, da se je vsem osebam po tem ko so pile pivo, zdelo vzdigavanje lažje kakor prej. Dr. Frey je sam enkrat preskusil poskus, da bi se prepričal, ni li bila utež zmanjšana, tako lahka se mu je zdela, a vendar ni mogel vzdigniti uteži do iste visočine kakor prej, dasiravno se mu je lažja zdela. Že tako male množine alkohola oslabijo torej mišice. Kdor pozna učinek alkohola, ne bode ga imenoval „nedolžno pijačo“ pravi profesor Kraepelin. Okolnost,

Podlistek.

V tihi noči.

Mir spava v dolih, vse je tiho,
po nebu plava zvezdna noč,
iz krila siplje sladke sanje,
na zemljo diha tajno moč. —

Po rožnatih poljanah cvetke
z ovenčano glavico spe,
nad zemljo sanjajo svetovi,
po gozdih spavajo teme. —

Povsod počitek, sladke sanje ...
miru le v mojem srcu ni,
srce želi objema sreče
ljubavno, blaženih noči.

Tihozor.

Ne veni!

Ne veni, ne veni prekrasni ti cvet,
ti roža iz vrtov ljubavnih,
poprej tako živ, ti umira pogled,
ko v solzah po dnevih oziraš se davnih.

Objel te hladan in bolesten je mrak, —
prerano življenje ti vene,
usoda začrtala boli je znak
in cvetje požgale so sape ledene. —

Na mojih ti prsih življenje vscvete,
pozabiš na bolne spomine

in srečo vso lepšo oko ti zazre
na mojih tu prsih bolest ko promine.

Tihozor.

Moj stric Julij.

Prevod iz francoščine.

(Konec.)

Oni dve dami sta bili že odšli in oče je razlagal mojima sestrama, kako se je treba vesti pri zauživanju ostrig, da se vsebina ne razlije; sam jima je hotel to pokazati in vzela je školjko v roke. Skušal je posnemati one dame, a pri tem je razlil tekočino po svoji suknji in slišal sem, kako je moja mati zamrmrala:

„Bolje bi bilo se zadržati pri tem opravilu mirno.“

Naenkrat se mi je zdelo, da postaja moj oče nemiren. Stopil je par korakov nazaj ter ostro pogledal svoje sorodnike, ki so stali krog starega moža, oblečenega v umazano suknjo, potem se je naglo vrnil. Zdel se mi je bled in imel je prestrašen izraz na obrazu. Šepetaje reče materi: „Čudno je, kako je mož z ostrigami podoben Juliju.“

Nejevoljna vpraša mati: „Kateremu Juliju?“

Oče odgovori: „No, mojemu bratu; če ne bi vedel, da živi v Ameriki v dobrih razmerah, mislil bi, da je on.“

Vsa razdražena sikne mati: „Ti si norec! Kako moreš govoriti tako bedasto, če veš, da ni on!“

Moj oče ostane trdovraten: „Poglej ga sama, Klarisa, ljubše mi je, če se prepričaš z lastnimi očmi.“

Vstala je in stopila k svojima hčerama. Tudi jaz sem opazoval moža pazljivo. Bil je star, umazan, poln gub, očesa ni odmaknil od svojega dela.

Ko se je mati vrnila, videl sem, da se je tresla. Hitro je rekla: „Zdi se mi, da je on. Pojdi, poižveduj pri kapitanu. Pa bodi previden, da nam malovrednež ne bo morebiti še za nadlego.“

Oče se je oddaljeval in jaz sem mu sledil, čudno razburjen.

Kapitan, mož poln samosvesti, z dolgo brado, je z važnim obrazom korakal gor in dol, kakor bi imel pod svojim poveljstvom ladijo, ki vozi v Indijo.

Moj oče se mu je bližal spoštljivo, povedal mu par uljudnosti, stavil različna vprašanja o pomenu Jerseja, njegovih pridelkih, prebivalstvu, o šegah in navadah tega otoka, o rodovitnosti zemlje itd. Človek bi bil moral misliti, da se gre najmanj za Zedinjene države Severne Amerike.

Nadalje je govoril o ladiji, ki nas je nosila; pozvedoval je o mornarjih in slednjič je s tresočim se glasom vprašal: „Zapazil

da oseba po zavžitju alkohola sama misli, da ima večjo moč, da se pojasni s tem, da alkohol otopi glavne dele možganov in stem onemogočuje pravi presodek. — Skušnje iz vsakdanjega življenja govore tudi za popolno vzdržanje od alkohola. Velikega pomena so poskusi, ki so se izpeljali pri armadah nekaterih držav. Angleška armada ima že davno v svojih vrstah celo množico abstinentov. Opazilo se je, da ti lahko več vzdrže, kakor njihovi kameradi. Celi oddelki vojaški so imeli velike vaje, pri katerih se je vzelo jedenkrat alkoholne pijače s seboj, drugikrat pa ne. Posledica teh poskusov je bila vedno: da so vojaki boljše rešili svojo nalogo, ako jim sploh niso dali alkohola. Slični poskusi so se priredili i v drugih državah. Naporno delo se lažje izvrši brez alkoholnih pijač. V tovarnah, v rudokopih, pri železniških stavbah, pri poljedelstvu in dr., povsod se je opazilo dobre posledice treznosti. Mnogi ljudje trdijo, da alkohol greje; je to resnica? Je resnica, da čuti po telesu toploto, ako se kdo v zimskem času napije rakije. — V resnici pa to ni tako; čut toplote ali mraza zavisi glavno od tega, je-li naša koža topla ali hladna. Ako pijemo alkoholne pijače, razširijo se krvne cevi, ki se nahajajo v koži in topla kri se razlije hitreje iz notranjih delov telesa na površje. Zato čut toplote v koži ali hitro odda telo svojo toploto na mrzli zrak in v resnici je telo potem še bolj hladno kakor prej. Telesna toplota se torej z alkoholom zniža, kajti tu se ne godi nič drugega, kakor da se del toplote izžene iz notranjosti telesa na površje in od tu na zrak in tako se zgubi toplota za telo. Tisoč trgovskih ladij Amerike in Anglije pluje po morju in nimajo s seboj niti

kapljice alkohola. Mnogo lovcev je abstinentov in prenašajo lažje zimo brez alkohola. Slično skušnjo so naredili izletniki na sever. Najlepše poročila o tem Nansen. Ko se je pripravljaj Nansen za svoje zadnje potovanje, dal je iz seznama jestvin izločiti vse alkoholne pijače. Nekoliko častnikov je pa vseeno vzelo s seboj nekoliko alkohola brez njegovega znanja, toda to so kmalu porabili in pozneje ga ni nihče pogrešal. Tudi pri športu se ne rabi nikdar alkohol. Zato nimamo nikakega povoda, da bi zavživali alkoholne pijače in da bi trdili, da so zelo potrebne v mrzlih krajih ali pa pri težkem delu. Alkohol je strup.

Iz Bele Krajine.

Potrjen deželni zakon. Cesar je potrdil deželni zakonski načrt za Kranjsko glede varstva planin in povzdige planinarstva.

Glas iz Belekrajine. Piše se nam iz Metlike: Po dopisih v „Slovenca“ in „Lažiljuba“ mogoče mislite gori v Ljubljani in drugod po Slovenskem, da je klerikalna stranka podrla že zadnje stebre narodno-napredne stranke v Belokrajini. Toda temu ni tako in še dolgo ne bo. Te grozne številke, ki jih je videti v klerikalnih listih in ki poročajo o velikanski udeležbi na klerikalnem shodu, so popolnoma neresnične ter jih ne bi niti v najbolj lažnjivem ameriškem časopisu pričakovali. Oglejmo si shod v Treh farah, kjer sta tekmovala Krek in Matjašič v političnem šarlatanstvu. Resnicoljubje, ki diči samo liberalce, nam vleva pribiti, da se Matjašiču vidi, da je šele začetnik. Toda ker je videti ubogljiv učenec, pa mogoče še kdaj doseže svojega mojstra:

Glavna stvar na tem shodu je bila: smrt liberalnim sleparjem in goljufom. Da bi nam bili gospodje povedali, kaj je z železnico, z našimi cestami in z vodovodi, to je vendar preveč zahtevano! Kaj ne, da je tako, gospodine Matjašič, ki ste samo na zahtevanje Belokranjca priredili shod. Samo cokla ne bo rešila zapuščene Belokrajine. Kaj, gospodine Matjašič, milijoni so vam kar pamet zmešali, saj ste namesto desetih milijonov videli kar desettisoč milijonov. Sicer pa bi bila tudi Matjašičeva svota premajhna, da bi vsi uskoki dobili potrebno eksistenco. — Z velikim zadoščenjem trdi „Slovenec“, da metliški naprednjaki na tem shodu niso kalili miru. To je vendar ob sebi umljivo, saj so naprednjaki omikani ljudje. S tihim zaničevanjem so poslušali zarobljeno zabavljanje Krekovo in Matjašičevo. Sicer pa dobi Matjašič seveda v spodobni obliki primeren odgovor v Metliki, kjer gotovo priredi shod. Usmiljenje pa smo imeli z nekim c. kr. kancelistom, da mu ne bi bilo treba preveč upiti. Še nekaj o številu udeležnikov. Da številka 2000 ni resnična, to je sam Matjašič priznal, rekši, da je bilo vseh navzočih 800. Če odštejemo ženske in otroke in pa navzočne metliške liberalce, ostane le še kakih 300. Čudno se nam zdi, da so zamolčali telovadbo čukov v Križevski vasi. Mogoče pa Neža ne pusti, g. načelnik?

Javna dražba zemljišča v št. 37 k. o. Slamna, obstoječa iz podzidane lesene hiše, gospodarskega poslopja in nekaj sveta ter gospodarskega orodja se vrši dne 16. julija ob 9. uri dop. pri okr. sodišča v Metliki. Določena vrednost znaša za zemljišče 2984 K 18 h in pritiklino 58 K 20 h, najmanjši ponudek pa 2028 K 66 h.

sem na ladiji starega moža, kateri odpira ostrige; ali mi morete kaj o njem povedati?“

Kapitan, kateremu je menda že predsedala zabava z očetom, odgovori kratko: „To je star, francoski pohajkovelec. Lansko leto sem ga dobil v Ameriki ter ga vzel s seboj, da ga peljem v domovino. Menda ima sorodnike tu v Havru, katerim je nekaj dolžan, zato jih noče obiskati. Ime mu je Julij . . . Julij Darnauš ali Darvanš, tako nekako. Bil je nekaj premožen, a sedaj vidite, da je velik revež.“

Moj oče je postal blede, kakor stena, s prestrašenim pogledom je jecljal: „Tako, tako; dobro, dobro . . . To je umevno. Hvala lepa, kapitan.“

Vrnil se je k materi, a bil je videti tako razburjen, da mu reče: „Sedi, da ne bo kdo kaj opazil.“

Spustil se je na klop ter jecljal: „On je, on je!“

Potem je vprašal: „Kaj pa nam je storiti?“

Ona je odgovorila: „Otroke moramo odstraniti. Josip ve vse, naj jih gre poklicat. Posebno pa moramo biti previdni, da naš zet kaj ne zapazi.“

Moj oče je bil ves potr. Šepetal neprenehoma: „Kakšen udarec!“

Mati, katere se je lotila še enkrat silna jeza, reče z glasom, ki ga je komaj obvladala:

„Saj sem si vedno mislila, da iz tega lopova ne bo nič, da nam bo še enkrat za nadlogo! Ni mogoče, da bi kaj dobrega prišlo od kakega Davranša . . .“

Oče je potegnil z roko po čelu, kakor je bila njegova navada, kadar mu je mati kaj predbacivala.

Nadaljevala je: „Daj Josipu denar, da bo plačal ostrige. Tega še manjka, da nas berač spozna, lep utis bi to napravilo na ladiji! Hitro pojdemo na drugo stran, da nam ta človek ne bo tako blizu.“

Oče mi je dal novce za pet frankov, potem sta se oba oddaljila. Sestre so začudeno vpraševale, zakaj se oče ne vrne. Povedal sem jima, da je materi postalo slabo. Vprašal sem starca: „Koliko smo dolžni, gospod?“

Rad bi bil rekel: stric.

On odgovori: „Dva in pol franka.“

Dal sem mu svoj novce, on mi je vrnil, kar je bilo preveč. Opazoval sem pri tem njegovo razkavo in žuljavo roko, opazoval njegov obraz, na katerem je beda in žalost zapustila sledove in sem si rekel: „Moj stric je, brat mojega očeta.“

Podaril sem mu pol franka. Zahvalil se je, rekoč:

„Blagoslov božji naj vas spremlja, mladi gospod“. Govoril je te besede z naglasom berača, ki je dobil dar. Pri tem sem mislil, da mu beračenje ne more biti tuje.

Sestre so se začudeno spogledale nad toliko radodarnostjo.

Ko sem vrnil očetu denar, reče mati:

„Kaj, to je veljalo tri franke? Ni mogoče!“

Odgovoril sem z odločnim glasom: „Dal sem mu pol franka v dar.“

Videl sem, da mater napada jeza, rekla je ostro:

„Kaj, ali si zblaznel! Pol franka, temu človeku, temu lopovu!“

Moj oče je pogledal pri tem na zeta, to je povzročilo, da je mati umolknila.

Potem smo vsi molčali in gledali na morje.

Kar se nam je zazdelo, da se vijoličasta senca vzdiguje pred nami iz morja, bil je Jersei.

Ko smo se bližali cilju, porajala se mi je v srcu želja, da bi še enkrat videl strica Julija, da bi se mu približal in mu povedal kaj tolažilnega in ljubega.

Ker ni nikdo več povpraševal po ostrigah, je bil v tem času izginil, gotovo je zlezal v kako umazano luknjo, katero so mu odkazali za prenočišče na dnu ladije.

Vračali smo se na drugem parniku v Havr in njega nismo videli več. Moja mati se je še na povratku vznemirjala, da bi se kje ne pojavil.

Nikdar več nisem videl brata mojega očeta! Glej, to je vzrok, da podarim kakemu beraču novce za pet frankov.

Na soseda je streljal 3. junija v Podlogih pri Semiču Mavsarjev zet Ive Ivanetič. Jakob Rauh je prišel namreč omenjenega dne nekoliko vinjen od okopavanja v vinogradu domov, ter je zaukal na Mausarjevem zemljišču. Mausarjevi so ga začeli poditi stran, čemur se je Rauh upiral. Tedaj so pridrvili nad njega stari Mausar, njegova žena Ana, njegova hči Liza in iz Verčic tja priženjeni Ive Ivanetič, ki je imel v rokah tudi revolver. Rauh je pograbil koso, ki jo je nosil domov, in začel mahati z ostrino okoli sebe. Tedaj je ustrelil proti njemu Ivanetič z revolverjem in ga zadel pod žlicnico. Krogla mu je obtičala v pljučih, kajti iz rane vun je uhajala sapa.

Okrog Semiča so ljudje najbolj klerikalni, pa se najbolj pretepajo, pri čemer rabijo takoj nož ali strelno orodje. Posebno Straskavas, Krupa, Prapreče, Kot in Ručehravas se odlikujejo v tem. Ali bi ne bilo bolje, da bi se smatralo življenje in zdravje bližnjega tudi za nekaj svetega, za nekaj nedotakljivega. M. G.

Iz Semiča se nam piše: V nedeljo priredi dr. Lampe pri nas shod. Zanimanje je veliko za ta shod, osobito ker se pripravljajo tudi napredni kmetje, da ga posetijo. Najboljši obisk se nam obeta iz Gradca. Torej na svidenje g. doktor. Op. ured.: Prav je, da se tudi naprednjaki udeležujejo klerikalnih shodov in dobro je, če napredni govorniki zavračajo klerikalce, a vse na parlamentaren način.

Iz Semiča. C. kr. kmet. ministrstvo je izreklo našemu nadučitelju gosp. Matiju Bartelnu za stvarno zvršena poizvedovanja o razmerju poljskih pridelkov v metliškem sodnem okraju, častno priznanje in pohvalo. Vrlemu gospodu čestitamo na tem priznanju!

Pomanjkanje krojačev, V celi občini Gradac ni niti enega krojača. V bližni občini Podzemelj pa samo dva. Ljudstvo mora tedne in tedne, včasih pa tudi mesece in mesece čakati, predno od krojačev obleko dobi. Bilo bi jako umestno, ko bi se kak krojač v Gradacu naselil.

Ljubljanski ulični napisi. Dolgoletna borba za samoslovenske napise v Ljubljani je končana. V sredo je govorilo upravno sodišče in je odbilo pritožbo dr. Egerju in dr. Binderju kot neutemeljeno. Če so Nemci res že dali delati dvojezične table, pri Tenjesu, jih zdaj lahko prodajo za staro železo. Tudi naj lepo vtaknejo za zrcalo tiste graške liste, v katerih so mestni občini pripovedovali, naj dobro shrani snete dvojezične table, češ, da jih bo itak morala v kratkem zopet pribiti. Mestna občina teh dvojezičnih tabel ne bo rabila nikoli več, eno pa lahko daruje muzeju, da bodo vedeli, kako je nekoč bilo v Ljubljani.

Gostovanje članov ljubljanskega slovenskega gledališča v Metliki. Letos smo prvič doživeli da so bivali med nami umetniki slovenskega gledališča ljubljanskega in so nam privoščili nekaj onega užitka, ki je Ljubljančanom vsakdanji kruh. Vprizorili so nam dne 25. in 26. vel. travna nekaj enodejank in pridejali nekaj pevskih točk. Poznali smo jih

doslej le po ocenah v „Sl. Narodu“, a zdaj pa smo imeli sami priliko, jih osebno spoznati in jih viditi na deskah, ki pomenjajo svet v malem. Odkrito priznamo, da je njihovo delo povsem prekosilo naše pričakovanje, kakor ga že ima mali mestjan. Vodo v Kolpo se bi reklo nositi, če bi hoteli še bolj ocenjevati umetniško stran teh naših gostov; saj že njih imena, kakor so: Nučič, Povhe, Peršlova itd. govore dovolj. Zato je pa bila tudi dvorana „Narodne čitalnice v Metliki“ odličnega občinstva tako polna, da ne bil vanjo spravil niti pet ljudi več. In učinek? Frenetični aplavzi za vsako točko, splošno navdušenje, da si lahko bral z obraza vsakterega poslušalca, da se dobro zabava in mu ni žal niti za čas, niti za denar. Čuti je bilo splošno željo, da bi nas ti gosti zopet kaj kmalu posetili. — Kakor pri vsaki priliki, kjer se od svobodne strani kaj vprizarja, tako se je tudi tu nekdo našel, ki je v sobotnem „Slovcu“ oblatil plemenito delo. Poznamo ga, a nočemo mu kratiti tega veselja, ker namen je prozoren, in ni se spuščati ž njim v časniški konflikt, ker smo mnenja, da, če za blato primeš, se oblatiš. Le konstatirati hočemo pred slovensko javnostjo, da je bilo igranje teh članov umetniško in igra tako decentna, da so zamogli biti i otroci navzoči, ter da ni niti najmanje žalila verskega čuta občinstva, pa če bi bila navzoče pri predstavi same device Marijinega društva metliškega. Toliko v obrambo naših gostov iz Ljubljane, ker mi smo itak na jasnem!

Velika pevska slavnost v Ljubljani povodom društvene 25 letnice slov. del. pevskega društva „Slavec“, ki se vrši v dneh 27., 28. in 29. junija t. l. bo največja prireditev v pevskem oziru, kar se jih je doslej vršilo v Ljubljani oziroma na Slovenskem sploh. Do sedaj je prijavilo udeležbo nad 60 društev iz skoro vseh slovanskih pokrajin Avstrije in Hrvatske, tako da bode v skupnih pevskih zborih nastopilo naravnost impozantno število pevcev. Slavnostni odbor je razposlal pretekle dni na vse strani slavnostne lepake in prijavnice vsem društvom, v katerih naj ista naznanijo, koliko žele sekiric za skupne zборе in število udeležencev, da se lahko pravočasno ukrene vse potrebno glede prenočišč, obedov itd. Slavnostni odbor neumorno deluje in ukrepa vse potrebno, da napravi bivanje dragih gostov v naši beli Ljubljani kolikor mogoče udobno in prijetno. Deželna zveza za tujski promet je sporazumno s slavnostnim odborom oskrbela gostom krasen sprejem v Postojni in na Bledu, pri katerem sodelujejo ondotna narodna društva. Tudi glede cenih obedov je storila primerne korake. Postojnska jamska komisija je znižala vstopnino na 1 K za osebo. Tudi tržaški narodni odbor hoče pokazati gostom slovansko gostoljubnost. Občinski svet ljubljanski z gospodom županom na čelu je v zadnji občinski seji velikodušno ugodil vsem društvenim željam in s tem v najvišji meri pripomogel k sijaju te pevske slavnosti. Ta prireditev je velikega pomena tudi za promet tujcev. Znano je, da bogatejše dežele žrtvujejo velike svote za tujski promet, ker uvidevajo v tem največje blagostanje. Z

oziroma na skromne razmere, v katerih živimo Slovenci, seveda kaj takega pri nas ni mogoče, pač pa upamo, da bodo širši sloji, zlasti naši dobri someščanje, tudi v tem oziru pokazali svojo ljubeznivost napram gostom in jih gostoljubno sprejemali na prenočišča ter v slučaju potrebe dajali potrebna pojasnila. Hrupna časnikarska reklama ne pospešuje tujskega prometa tako, kot ljubeznjivo ravnanje z gosti. Zlasti sedaj skrbimo za to, da naši slovanski gostje poneso najlepše spomine iz slovenskih dežel.

Dolenjske novice.

Iz sodne službe. Okrajni sodnik in vodja sodišča v Višnji gori g. J. Pellegrini je prestavljen v Lož, tamošnji okrajni sodnik in vodja sodišča gosp. dr. F. Peitler pa obratno v Višnjo goro.

Poročil se je v Novem mestu v domači kapeli g. Emil Krajec z gospico Amalijo Buncevo. Bilo srečno!

Na novomeškem gimnaziju so se pričeli pismeni zrelostni izpiti dne 1. junija.

Državna podpora. Ministrstvo je dovolilo za zgradbo mostu čez Krko pri Dobravi, katerega stroški so proračunjeni na 44.000 kron, 10.000 državne podpore.

Državna podpora za razstavo dolenjskih vin. Poljedeljsko ministrstvo je dovolilo podružnici kranjske kmetijske družbe v Novem mestu za otvoritev razstave dolenjskih vin na praški razstavi 1000 K državne podpore. — Razstava se vrši od 29. majnika pa do 16. junija.

25 letnica službovanja gosp. vodja V. Rohrmanna. V soboto dne 22. maja se je praznovala na kranjski kmetijski šoli na Grmu 25 letnica, odkar je sedanj g. vodja V. Rohrmann vstopil v deželno službo kot pristav na tedanji vinarskih in sadjarski šoli na Slapu pri Vipavi. Tem povodom so se zbrali učitelji zavoda, učenci in uslužbenci v šolski sobi, kjer so slavljena g. vodjo nagovorili deželni odbornik in referent zavoda grof Barbo, v imenu učiteljev in uslužbencev pristav Zdolšek, v imenu učencev pa L. Rupelj.

Izginil je dne 3. t. m. popoldne 32 let stari božjastni, včasih malo slaboumni Alojzij Pakiž vulgo Gašperjev, dninar iz Ribnice. Oblečen je bolj temno. Vsakdo se prosi, da njegov prihod v kraj županstvu prijavi, da se dalje potrebno ukrene.

Utonil je pri kopanju v Krki, gosp. Viktor Zupančič, asistent v lekarni Šušteršič v Krškem. Trupla ponesrečenca še sedaj niso našli. Zupančič je bil doma iz Ljubljane.

Poskušen umor. Iz Kandije se nam piše: Novomeški hlapec France Starc je imel dolgo časa intimno razmerje z neko omoženo žensko Mihelčič iz Kandije. Ko mu je razodela, da bo treba botrov iskati, je izjavil Starc, da to njega ne briga čisto nič in da noče o njej ničesar več vedeti. Vendar pa je še lazil za njo. Ko mu je pa ona povedala, da zdaj ne mara več zanj, ga je to tako vjezilo, da ji je večkrat grozil, da ustrelil najpred njo, potem pa še sebe. Dne

31. maja je pil zvečer z Mihelčkinim možem v kavarni. Proti eni popolnoči je pa šel k Mihelčički na dom ter stopil v spalnico, ki ni bila zaklenjena. Privil je luč, da je bolje videl, razložil je dobro Mihelčičko in njeno petletno hčerko Angelo, s katero sta spali skupaj v postelji. Potegnil je revolver ter ustrelil na spečo Mihelčičko, ki je zatarnala. Takoj na to je drugič ustrelil proti njej in nato mirno odšel domov, kjer so ga prijeli orožniki. Zadel je Mihelčičko obkraj in sicer enkrat na lice, drugič v trebuh. Rani baje nista nevarni. Veliko krivde se pripisuje možu Mihelčiču, ki je ženo popolnoma zanemarjal in je ni nikoli dal vinarja, sam pa je popival in kvartal cele noči.

Razstava kranjskih vin v Pragi, ki je bila po vodji Rohrmanu in nadzorniku Skalicem ob številni udeležbi zastopnikov mestnega sveta, kmetijskega sveta, gosp. družbe, Slov. kluba, vinarških in kletarskih nadzoreikov ter mnogih prijateljev Slovencev (dr. Chodounskega, dr. Prachenskega itd.) otvorjena v soboto, 29. maja v starodavni hiši „u Vejvodů“ je vkljub kmetijski razstavi na razstavišču prav dobro obiskana. Čehi so s kranjsko kapljico prav zadovoljni in ji dajejo prednost pred drugimi zlasti trpkimi dalmatinskimi vini. Ako se bodo vinogradniki češkemu okusu prilagodili, se bo tu lahko veliko vina prodalo. Treba bo seveda skupnega nastopa združenim potom, kakor nastopajo Vipavci. Tudi cviček vkljub svoji kislini prav ugaja. Na razstavišču razstavljajo tudi Hrvatje svoje vina.

V dolenskih Toplicah vladajo kaj žalostne razmere. Blažena nemščina se blesti povsod na prvem mestu, in to v kopališču samem, kakor tudi v restavracijskih prostorih; v zadnjih so celo napisi samo nemški. Vprašamo oskrbnitvo, ali je morda to prav? Slovencev, katerih je vsako leto $\frac{1}{4}$, vendar ne bodete tako prezirali. Kopališčni oskrbnik je neki Mayer, kateri niti slovenščine zmožen ni. Pač žalostno!

Požar. V nedeljo ob polu 5. popoldne je nastal velik požar v vasi Dol. Prekopa občine Št. Jernejske. Ker je pihal veter, se je ogenj tako bliskovito razširil, da je pogorelo 7 gospodarjem 38 poslopij. Vrlji fantje gasilnega društva šentjernejskega in drugi prihiteli občani so delali z občudovanja vredno hitrostjo, da so oteli vsaj drugi del goste vasi. Na pomoč jim je prišlo tudi gasilno društvo iz Kostanjevice, vkljub temu, da so bili nekateri člani na Sokolski slavnosti v Sv. Križu, ki so od tam še pravočasno dospeli na lice požara, — 4 gospodarjem je pogorelo prav vse, da so danes berači, ki prosijo podpore usmiljenih src. Škode je nad 60.000 K. Ogenj so baje zanetili fantje, ki so na skednju kvartali in kadili cigarete. Da bi bil popoldne tak vihar, kakor je razsajal zjutraj, gotovo bi bil upelil sosednjo vas Dobravo. — Pogorelci so bili zavarovani pri različnih zavarovalnicah. Ali bi ne kazalo za Prekopo, Groblje, Šentjakob in druge vasi na šentjerskem polju ustanoviti posebno gasilno društvo.

Nemški Kočevci prebarvali slovenske napise na krajevnih

deskah. Ko me je o Binkoštih pot zanesla v kočevsko občino Poljanice (Pöllandl) v novomeškem okraju, videl sem, da je na dvojezičnih krajevnih deskah v vasi Ovčiče (Kraflern) prebarvan z rudečo barvo slovenski napis. Ker so c. kr. oblasti kazensko postopale proti onim Slovincem, ki so prebarvali ali odžagali nemški nel napisa na krajevnih tablah in jih obsodile v večdnevni zapor, vprašamo, zakaj c. kr. orožništvo in c. kr. oblasti tudi v tem slučaju ne storijo svoje dolžnosti. Ali veljajo v Avstriji c. kr. postave le takrat, kadar se hoče v nesrečo pripraviti kakega Slovenca? Ako smejo nemški Kočevarji prebarvati po svojih vaseh slovenske napise na dozdej dvojezičnih krajevnih deskah, potem bi človek sodil, da smejo z isto pravico tudi Slovenci prebarvati ali odžagati nemške napise krajevnih imen v slovenskih vaseh. Če ne veljajo za nemške Kočevarje postave, se ne moremo tudi Slovenci na tiste postave ozirati, saj beremo še celo v berilih za ljudske šole: „Pred postavo so vsi državljani enaki.“

Naše mladenke, naša nada. Z veseljem moramo konstatirati, da rodi vzgoja v naši dekliški šoli lepe sadove, kar se kaže pri vsaki priliki. Tako so nedavno na izletih nabrale gojenke višje dekliške šole in liceja znatne prispevke za šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Samo v Bohinju so nabrale gojenke I. a letnika 14 K, a jako lepe prispevke so nabrale v nabiralnik tudi gojenke liceja na izletu na Šmarjetni gori. Čast taki mladeži!

Naši malčki za šolsko družbo. Pod navodilom znanega kamniškega rodoljuba Franceta Steleta so nabrali otročiči: Pepica Koširjeva, Pepica Adamičeva, Tonče Flere, Slavko Grašek, Gustelj in Zinka Fajdiga, Makso Ekklarjev i. dr. 5 kg pomarančnih lupin, 30.000 znamk in 3 škatlje stanjola in svinca. Srčna hvala! — V posnemanje!

Družbi sv. Cirila in Metoda prihajajo neprestano prošnje iz obmejnih krajev, posebno s Koroške za slovenske knjige. V teh prošnjah se naglašja, da bi bilo treba na Koroško poslati na vagone knjig, kakor so jih poslali Čehi Slovakom na Ogersko. Dobrodošle so vse slovenske knjige, tudi molitveniki, šolska berila, katekizmi itd. Te knjige so namenjene raznim bralnim društvom, nadalje knjižnicam in šolarjem. Žalibog ne poznajo v koroških šolah slovenskih knjig, celo slov. katekizmi so ponekod iz šol pregnani. Da se otroci nauče slovensko brati je poglobitna zasluga duhovnikov. Da pa se bodo učenci izven šole urili v slovenskem branju, treba jim je dati lahkega čtiva. V ta namen so posebno pripravna šolska berila, tudi taka, ki drugod niso več rabna. Takih knjig leži po vseh šolah v izobilju. Družba se prav toplo priporoča za vse slične knjige.

Porotne obravnave v Novem mestu. Dne 2. t. m. sta bila obsojena France Klemenčič in Ive Pavlovič radi hudodelstva uboja. Dobil je Pavlovič 1 $\frac{1}{2}$ leta, Klemenčič pa 3 $\frac{1}{2}$ leta. O dogodku smo že poročali svoječasno. — Dne 3. t. m. je bil

sojen Ludovik Starič iz Šentpetra pri Novem mestu radi hudodelstva goljufijé. Starič je okoli 24 let star in silno navihan. Bil je že dvakrat čutno zaprt, ker je ponarejal menice in drugič, ker je ponarejal kovan denar. Ko je prestavši zadnjo kazen prišel domov, je začel razmišljati, kako bi napravil zopet kako izvirno goljufijo. Napravil je več zavojev, v katere je dejal le papirne koščke ali pa le zvit papir, ter je nesel 3. aprila vse te zavoje v Ljubljano, kjer jih je oddal na pošto in poslal premožnejšim kmetom okoli Novega mesta, v Kokro in en zavoj celo na Hrvaško nekemu Pustičkemu. Seveda je oddal vse te zavoje le proti poštnemu povzetju v skupnem znesku okoli 650 K. Vse zavoje je oddal pod imenom Leopold Selko, le Pustičkemu je poslal kar z Novega mesta in kar pod svojim pravim imenom. Ime Leop. Selko si je izvolil zato, ker ima isti začetni črki, ki jih je videti v njegovem pečatu, pritisnjenem na poštno sprejemnico. Ko je oddal v Ljubljani zavoje, je šel zopet domov in čakal, kaj da bode. Dasi je sodišče baje iz raznih okolištin takoj vedelo, kdo da je storilec, ga je vendar pustilo povsem pri miru, ker bi najbrže ne našlo nobenega dokaza, mož bi bil pa po stari navadi utajil vse, še to, kar se da prijati. Sodišče je pa zastražiti dalo pošto v Ljubljani. Ko je Starič videl, da se zanj nihče ne zmeni, je vzel poštne oddajne liste ter se je peljal v Ljubljano, kjer ga je takoj uhvatila roka pravice. Našli so pri njem vseh 5 poštno-oddajnih listov, toda izgovoril se je takoj, da mu je dal spraviti te liste nek Leopold Selko, s kojim se je sešel v Ljubljani v Strelških ulicah. Pri sodišču je potem vse priznal, ker ni mogel več tajiti, pri porotni obravnavi pa je zopet vse tajil razen, da je hotel goljufati Pustičkega za 320 K. Ker pa so bile vse ostale pošiljatve po vsebini in pisavi tako podobne Pustičkemu pošiljati kakor jajce jajcu so potrdili porotniki vsa stavljenja jim vprašanja soglasno, nakar je obsodil sodni dvor Stariča na tri in pot leta težke in primerno poostrene ječe. S tem je bil končan spored porotnih zasedanj.

Otvoritev sokolske telovadnice v Sv. Križu pri Kostanjevici, ki se je vršila pretečeno nedeljo, je uspela nad vse pričakovanje. Dne 31. maja lanskega leta se je porodil ta Sokol in takrat se je računalo s številom šestih telovadcev. Danes, po preteku enega leta pa je 17 telovadcev, a ne samo po imenu temveč v resnici telovadcev. — Slavnost sama na sebi se je vršila v najlepšem redu. Ob treh popoldne je bil sprejem bratskih društev na Križaju t. j. pri bratu in neumornem načelniku tega Sokola Miklavčiču, odkoder je bil potem pohod v Sv. Križ. Ta dolgi sprevod s kostanjeviško godbo na čelu, je naredil mogočen utis. V sprevodu so bila zastopana društva: krški Sokol, breziški Sokol z zastavo, dalje po večjih in manjših deputacijah Sokoli iz Sevnice, Hrastnika, Zagorja, Ribnice, da, celo iz Zagreba sta prihitela na kolesih dva vrla brata Sokola. Pri tej priliki ne smemo pozabiti omeniti vrljih Sokolic iz Kriškega in iz Brežic. Pogled na ta mlada slovenska

dekleta ukrepil nas je v prepričanju, da se nam ni treba bati pomanjkanja krepkega, zdravega in značajnega ženskega naraščaja, saj jih je bilo nad 50, akoravno je bila slavnost v navadni, od železnice oddaljeni vasi. Za temi višnjevimi Sokolicami, korakali so ponosni Sokoli, po številu kakih 130. Na potu od Križaja do telovadnice so bili ti pionirji Slovenstva obsipani s cveticami, ki jih je metalo zavedno križevsko občinstvo, hoteč izraziti s tem svojo ljubezen do Sokolov oziroma v prenešenem pomenu do svojega slovenskega naroda. Na vrtu pred telovadnico se je zbralo mnogobrojno število zavednega občinstva, nakar je starosta krškega Sokola br. Humek na pragu telovadnice v krepkih, vznešenih in navdušenih besedah razložil pomen današnjega dne. Nato je starosta odseka br. Malnerič z v srce se-gajočimi besedami se zahvalil vsem Sokolicam in Sokolom ter v tako velikem številu zbranemu občinstvu, da so pripomogli s svojim obiskom k tako lepi slavnosti. Obema govornikoma so sledili dolgotrajni Na zdar in Živio-klici. Potem se je vršil ogled telovadnice, odkoder se je zbrano občinstvo preselilo na vrt br. Kodriča, kjer je kmalu sokolska koračnica naznanila prihod in nastop vrlih Sokolic, katere je občinstvo sprejelo z burnim aplavzom, nakar so te pod vodstvom sestre Ziehrer proizvajale proste vaje z obročem kar najdovršenejše. Menjaje Sokolice in Sokoli so nam pokazali le ti tako proste vaje kakor vaje na raznem orodju in reči moramo, da se je bilo čuditi, kako dovršeno se je vse izvajalo. Po končani telovadbi se je razvnela prav prijetna zabava na krasnem vrtu, mladina pa se je vrtela v poskočnih polkah in mehkih valčkih. Žal, da ni trajalo dalje časa, ker so društva eno za drugim v nastopivši noči kmalu odšla. Domači so ostali zbrani še dolgo v bratski ljubezni. Po več navdušenih govorih se je končala zabava s tem, da so zbrali Sokoli med seboj malo darilce družbi

sv. Cirila in Metoda, spominjaje se 20 letnice „Südmarke“. Tako se je končala ta krasna slavnost, ki nas je popolnoma utrdila v zavednosti, da v prav kratkim času razprostre svoje peroti samostojni „Sokol“ v Sv. Križu.

Doma in na tujem.

Cesar povabljen na zupuščinsko razpravo. V Szegedinu umrli prošt Altyany je zapustil v oporoki cesarju 5 cekinov po 20 kron. — Notar, ki zupuščinsko razpravo vodi je povabil seveda tudi cesarja kot dediča, ter na povabilu izrečno omenil, da v slučaju, če ne bi prišel, dedščino izgubi. — Obravnava se vrši 8. junija. — Iz kabinetne pisarne je došel nato odgovor: Povabilo sprejeto. Storr, koncipist kabinetne pisarne.

Novi davki. Poslanec Pautc in tovariši so vložili predlog, v katerem zahtevajo, naj se obdačijo vsi predmeti, ki služijo luksuzu in podvrženi modi. Obdačiti se imajo predvsem vsi dražji modni predmeti: modni damski klobuki, elegantna obleka, perilo, dragi moški klobuki in slamniki, luksuriozni vozovi, avtomobili itd. Razen tega se ima uvesti posebna pristojbina za nakup raznih dražjih modnih predmetov. Ti davki bi vrgli vsako leto približno 30 milijonov kron. Kakor zatrjujejo, soglašajo v vladnih krogih s predlogom poslanca Pautza, in je računati s tem, da bo finančno ministrstvo osvojilo ta predlog. To bi bili enkrat pametni davki, ki bi jih plačevali taki, ki razmetavajo denar okoli sebe in si nabavljajo luksurijske reči, ne pa taki, ki nimajo za sol in kruh. Če vzemo ti davki novim modnim damskim klobukom polovico širine, bodo še vedno dovolj široki.

Kupčije na obroke. V sodnih dvoranah našega okrajnega sodišča se vrše prav pogosto naravnost mučne razprave, ki imajo za podlago takozvano kupčijo na obroke.

Toženci pripadajo skoro brez izjeme najrevnejšim delavskim slojem in so se dali zape-ljati po dozdevno ugodnih plačilnih pogojih, da so kupili naravnost ničvredno blago za nerazmerno visoke cene. Mala zamuda pri plačilu obrokov je bil prodajalcu že dobrodošel povod, da je tiral že itak dovolj udarjenega kupca še pred sodišče. Na tem mestu smo že svarili ljudi pred takimi obročnimi kupčijami, a kakor kažejo številne sodne razprave, so bila naša dobrohotna svarila naravnost bob v steno. S tem svarimo vnovič vse kupujoče občinstvo in osobito delavske sloje pred takimi obročnimi kupčijami, da si ne nakopljejo po nepotrebnem občutne škode, vsaj imamo vendar dovolj poštenih in solidnih trgovcev, ki nudijo naprodaj pošteno in solidno blago za poštene in solidne cene.

Nemški bojkot. Zveza nemških šlezjskih veleobrto in delodajalcev je sklenila odpraviti vse češke delavce. Kot vzrok navaja, da izivajo Čehi nemško narodnost. Da bi bili Slovani tako dosledni, bili bi že davno na krmilu.

Srečkanje. Finančno ministrstvo je dovolilo v zvezi s trgovskim ministrstvom društvu za oskrbo otrok in mladine v Idriji odkupa prosto srečkanje s 1000 srečkami po 20 v za dobrodelne namene. Izključili so dobitke v denarju in monopolnih predmetih.

Morilec Foedransperg, ki je bil radi umora in nečloveškega ravnanja s truplom svoje žrtve pevke Fabry pred tržaško poroto na smrt obsojen, je pomiloščen, in se mu spremeni smrtna kazen v dosmrtno ječo.

Nesreča na železnici. Včeraj je povozil tovorni vlak št. 2282 približno 1 kilometer od Kočevja neko 36 let staro žensko Kestner. Kako je nesreča nastala ni znano, domneva se pa, ker je ženska bila podvržena padavici, da se je pri prehodu vstrašila in padla pod vlak. Strojvodja je prepozno zapazil in ni mogel vlaka pravočasno ustaviti.

Prva slovenska trgovina

Pevc & Koželj

**Manufakturno, galanterijsko
in specerijsko blago**

na debelo in drobno.
Zaloga moke V. Majdiča ter zaloga železnine

V KOČEVJU

v hiši slovenske „Kočevske posojilnice“.

